

Sygn. akt I PK 321/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa Z.K.
przeciwko B. Spółce Akcyjnej w K.
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 kwietnia 2016 r., sygn. akt III APa (...),

I odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
II zasądza od powoda na rzecz pozwanego 2.700 zł (dwa
tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Z.K od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie przeciwko B. S.A. w K. o wynagrodzenie za pracę.

Powód Z.K. domagał się zasądzenia od pozwanej B. S.A. w K. kwoty 120.000 zł tytułem premii rocznej za 2011 r., wraz z odsetkami od dnia 23 czerwca 2012 r. Dokonując ustalenia stanu faktycznego sprawy, Sąd pierwszej instancji wskazał, że powód był pracownikiem pozwanej od dnia 9 grudnia 2010 r., zatrudnionym w charakterze członka zarządu - dyrektora naczelnego. Zgodnie z postanowieniami łączącej strony umowy o pracę, Rada Nadzorcza spółki mogła

przyznać powodowi premię roczną w wysokości do 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego brutto. Premia ta miała być powodowi przyznawana po zatwierdzeniu wyników spółki za dany rok obrotowy przez Zgromadzenie Wspólników. Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie przesłanką faktyczną otrzymania premii była decyzja - uchwała Rady Nadzorczej. Stosowny zapis treści umowy o pracę powoda traktujący o premii rocznej nadawał temu świadczeniu charakter nagrody - stanowił on bowiem, iż Rada Nadzorcza może przyznać pracownikowi premię roczną. Jednocześnie Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 2 marca 2011 r., ustalając zasady premiowania członków zarządu, postanowiła, że zarząd spółki może otrzymać premię motywacyjną za 2011 r., przy czym stwierdziła, że zasady premiowania wejdą w życie po przyjęciu przez Radę Nadzorczą stosownej uchwały w tej mierze. Uchwała taka nie została podjęta, albowiem na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 31 sierpnia 2011 r. postanowiono przesunąć decyzję w sprawie zasad premiowania członków zarządu na IV kwartał 2011 r. W istocie, do czerwca 2012 r. takich zasad nie ustalono, a w dniu 22 czerwca 2012 r. podjęto dwie uchwały o przyznaniu premii członkom zarządu z pominięciem powoda. Uznaniowość świadczenia potwierdzał również, zakładany przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu w dniu 2 marca 2011 r., ocenny charakter reduktora premii - możliwość zmniejszenia kwoty premii indywidualnej w przypadku stwierdzenia, że członek zarządu dopuścił się rażących zaniedbań lub swoim działaniem naraził spółkę na straty. Sąd pierwszej instancji zauważył także, iż premia, o której stanowiła umowa o pracę powoda, nie była uwzględniana w wynagrodzeniu za urlop, co także potwierdzało jej uznaniowy charakter.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego. Jego zdaniem nie sposób uznać, aby jakiegokolwiek postanowienia umowy o pracę, czy innego aktu prawnego łączącego powoda z pozwaną z tytułu istniejącego pomiędzy nimi stosunku pracy, pozwalały na przyjęcie, iż wobec powoda przewidziane zostało prawo do premii, a więc świadczenia, którego zapłaty powód mógłby się skutecznie domagać na drodze sądowej. Dokonując wykładni postanowienia § 4 ust. 2 umowy o pracę, jaka łączyła strony, nie sposób dojść do wniosku, że w/w postanowienie umowne mogło rodzić po stronie powoda roszczenie o wypłatę wskazanych w nim świadczeń. Przede wszystkim, poza użyciem słowa „może”, które samo w sobie

świadczy o swobodzie pracodawcy w tym względzie, na brak roszczeniowości po stronie powoda wskazuje brak określenia minimalnej wysokości świadczenia („do 50% rocznego wynagrodzenia”). Także za pozbawione znaczenia w kontekście oceny charakteru roszczenia miały, zdaniem Sądu drugiej instancji postanowienia § 4 ust. 3 umowy, statuujące, iż „premie roczne będą przyznawane po zatwierdzeniu wyników spółki za dany rok obrotowy przez zgromadzenie wspólników”. Tego rodzaju postanowienie także nie może być uznane za poręczające powodowi prawo do świadczenia roszczeniowego w postaci premii, lecz wskazujące jedynie porządkowo na tryb przyznawania ewentualnych nagród.

Skargę kasacyjną oparto ma podstawie naruszenia prawa materialnego: art. 78 w zw. z art. 77² § 1 i 2 w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 65 k.c., art. 78 w zw. z art. 77² § 1 i 2 w zw. z art. 105 w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 65 k.c., art. 78 w zw. z art. 77² § 1 i 2 w zw. z art. 80 w zw. z art. 94 pkt 5 k.p., art. 78 w zw. z art. 77² § 1 i 2 w zw. z art. 80 w zw. z art. 94 pkt 9 k.p.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, jakim jest konieczność rozważenia, czy w świetle art. 78 w zw. z art. 77² § 1 i 2 w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 65 k.c. postanowienie umowy o pracę, przewidujące możliwość przyznania premii rocznej pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku członka zarządu, w sytuacji, w której dalsze postanowienia umowy o pracę określają przesłanki przyznania premii oraz obliczenia jej wysokości, uszczegółowione w przyjętym przez pracodawcę regulaminie przyznawania premii, należy rozumieć w ten sposób, iż umowa taka wprowadza dodatkowy element gratyfikacji dla pracownika, jakim jest premia mająca charakter prawa podmiotowego pracownika, powstającego z chwilą spełnienia przez pracownika warunków określonych w umowie o pracę oraz regulaminie przyznawania premii, czy też postanowienie to należy interpretować jako wskazanie możliwości przyznania nagrody, co do której decyzja o fakcie jej przyznania pracownikowi, podstaw jej przyznania oraz jej wysokości zależy wyłącznie od woli pracodawcy, natomiast postanowienia umowy o pracę oraz przyjętego przez pracodawcę regulaminu przyznawania premii nie mają dla pracodawcy wiążącego charakteru.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy przyjmuje, że istotne zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawnym, a jego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego (M.P. Wójcik, [w:] Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego, red. J. Bodio, LEX 2016). Należy stwierdzić, że wskazana przez skarżącego „konieczność rozważenia czy (...) postanowienie umowy o pracę, przewidujące możliwość przyznania premii rocznej (...) należy rozumieć w ten sposób, iż (...)” nie może być traktowane, jako naruszenie prawa materialnego. Prawem materialnym bowiem są jedynie normy prawne wypływające ze źródeł prawa - Konstytucji, ustaw, aktów normatywnych niższego rzędu, umów międzynarodowych. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004 r., V CK 843/04, LEX nr 1312737). Katalog źródeł prawa przewidziany w art. 87 Konstytucji RP jest wzbogacony o inne źródła specyficzne dla prawa pracy. Tymi szczególnymi (inaczej: autonomicznymi) źródłami prawa pracy są układy zbiorowe pracy, inne oparte na ustawie porozumienia zbiorowe, regulaminy, statuty. Czynności prawne oraz akty regulujące wewnętrzne stosunki pomiędzy stronami, choć kształtują w określonym zakresie prawa i obowiązki stron, same nie stają się z tego powodu normami prawnymi. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1998 r., II CKN 3/98, LEX nr 1214650; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1998 r., I CKN 907/97, LEX nr 1215494). Wskazane przez skarżącego postanowienie § 4 umowy o pracę zawartej przez powoda ze stroną pozwaną 9 grudnia 2010 r. nie ma

charakteru normatywnego, przez co wątpliwości związane z jego interpretacją nie mogą uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ponadto problem interpretacji postanowień konkretnej umowy nie stanowi zagadnienia prawnego w rozumieniu powyższego przepisu, ponieważ nie ma charakteru uniwersalnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2005 r., V CK 269/05, LEX nr 1312566).

Nadto, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami sądu odwoławczego, co nie zasługuje na uznanie w świetle związania Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c). Z ustaleń Sądów obu instancji nie wynika, aby postanowienia umowy o pracę określały przesłanki przyznania premii oraz obliczenia jej wysokości. Sądy nie ustaliły także, że zostały one uszczegółowione w przyjętym przez pracodawcę regulaminie przyznawania premii. Przeciwnie - w uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał: „w ocenie Sądu odwoławczego, dzielającego w tej mierze stanowisko Sądu pierwszej instancji, nie sposób uznawać, aby jakiegokolwiek postanowienia umowy o pracę, czy innego aktu prawnego łączącego powoda z pozwaną z tytułu istniejącego pomiędzy nimi stosunku pracy, pozwalały na uznanie, iż wobec powoda przewidziane zostało prawo do premii, a więc świadczenia, którego zapłaty powód mógłby się skutecznie domagać na drodze sądowej”. Sąd pierwszej instancji zauważył, a Sąd Apelacyjny podzielił to zapatrywanie, że zasady premiowania miały zostać ustalone w pozwanej spółce uchwałą Rady Nadzorczej, przy czym do czerwca 2012 r. uchwała taka nie została podjęta. W pozwanej spółce nie obowiązywał zatem żaden regulamin premiowania. Przedstawiony przez skarżącego problem prawny opiera się zatem na odmiennym postrzeganiu faktów. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lutego 2014 r. wprost wskazał, że wiązanie przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej z nieustalonym w sprawie stanem faktycznym należy uznać za niedopuszczalne (I UK 410/13, LEX nr 1646933).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

